

VERITAS ARCANA

GÅTOR • MYSTERIER • HEMLIGHETER

ARCANA
N. 3 - SEK 30,00
9 772002 372003

SCHLIEMANNNS VÄLBEVARADE HEMLIGHET

Är Agamemnonns guldmask en förfalskning?
Hittade Heinrich Schliemann verkligen Troja?

MYTOLOGI: SICILIEN

SELINUNTE

Myten om jättarna, lotofagerna
och Hannibals list

MESOPOTAMIEN
DE MÄKTIGA
AFFÄRSKVINNORNA I ASSUR

FRIMURARNAS SYMBOLER I

Mozarts musik

TROLLFLÖJTENS HEMLIGHET

MILITÄRHISTORIA

PYRRHICHE

EN RITUELL VAPENDANS FÖR HJÄLTAR,
GUDAR OCH KRIGARE

VEM VAR
ABULAFIA?

MYSTERIER

Forskare, kabbalist eller trollkarl?

FOTOREPORTAGE
AMAZING ICELAND

Vulkanutbrottet i Fagradalsfjäll

Don't count every second.
Make every second count.

The 24 hour one hand watch.

slow
slow-watches.com

Läs Veritas Arcana och över
300 andra titlar på Ztory

www.ztory.com

På jakt efter stjärnorna: YEPUNTELESKOPETS LASERSTRÅLE

Laserstrålen i detta teleskop, även känt som Yepun, används av astronomerna som en del i den toppmoderna tekniken adaptivoptik, som är en del av ESO:s Very Large Telescope (VLT).

Denna stråle skapar en konstgjord "ledstjärna" som systemet använder för att ta hänsyn till atmosfärens ut-suddande effekter. Detta gör det möjligt för astronomer att studera universum mycket mer detaljerat.

WWW.ARCANA.SE

INNEHÅLL

ARKEOLOGI

SCHLIEMANNNS VÄLBEVARADE HEMLIGHET

Agamemnons guldmask och Troja

8

MYTOLOGI SICILIEN

SELINUNTE, SELLERI-STADEN

Myten om jättarna, lotofagerna och Hannibals list

28

FRIMURARSYMBOLIK

FRIMURARNAS SYMBOLER

och Mozarts musik

34

MILITÄRHISTORIA

PYRRHICHE

en rituell vapendans för hjältar, gudar och krigare

44

HISTORIA

KANESH: MESOPOTAMIENS AFFÄRSKVINNOR

Det första ekonomiska bedrägeriet i historien

54

MYSTERIER

I SPÅREN PÅ KABBALISTEN ABULAFIA

Mötet med påven Nikolaus III

62

34

54

44

62

VERITAS
ARCANA
MYSTERIER GÄTOR • HEMLIGHETER

VERITAS ARCANA
Nummer 3 – 2021
Digitalmagasin: pris 30,00 kr

Chefredaktör
Massimo Bonasorte
massimo.bonasorte@arcana.se

Medarbetare:
Massimo Bonasorte, Roberto La Paglia,
Rose-Marie Emetorp, Vittorio Di Cesare,
Salvatore Spoto, Rafn Sigurbjörnsson.

Grafisk form
Rose-Marie Emetorp - Art Director
art@arcana.se

Översättningar och textredigering
Rose-Marie Emetorp

Utgivare
Massimo Bonasorte Förlag
Måns Bryntessonsgatan 17A
415 03 Göteborg
+46 0700-142250

Ansvarig utgivare
Maria Emetorp
art@arcana.se

Hemsida
www.arcana.se
art@arcana.se

Redaktionen ansvarar ej för inskickat, ej beställt material.
Eftertryck förbjudet utan utgivarens tillstånd.
För copyright på texter och bilder har redaktionen begärt
tillstånd av upphovsnehavarna. I de fall dessa varit
okontakbara, finns vi till förfogande för betalning.

Preserve the

IceLandic

Why the shout out for Support now? Rafn Sig,- has lived his passion of telling the story through his photographs by traveling and exploring the Icelandic nature as much as possible. He has been doing this in all his spare time as he is also working in two other jobs (teaching photography and as a tour guide). "It's more urgent than you think and it has to be done full time now.

I'm doing this to secure my financing and be able to jump out in my Super Jeep when the light is right where ever it is in Iceland.

I'm asking for your support through the web <https://www.patreon.com/RafnSig> so I can create Photographic Documentation of Iceland while it's still relatively untouched for our future generation to preserve".

Calling out! Rafn is calling out to individuals, companies and Environmental Organizations to support him with a monthly fee from \$ 1 to \$ 1.000 so his campagne can start as soon as possible - we are running out of time. On his campaign page <https://www.patreon.com/RafnSig> you can find various support amounts from \$ 1 to \$ 1.000. You will be rewarded for your support with full resolution photos from his stock web: www.IceStockPhotos.com so actually you will get more than you give. Discover Wild Iceland is supporting Rafn Sig,- by rewarding supporters with FREE tours, Day tours and Discounts on all Day tours and Other tours "All small contributions are highly appreciated (many small rivers makes one big) - the time is ticking and we are running out of time". If you prefer to support him directly pls. send e-mail to: rafnsig@simnet.is for bank account no.

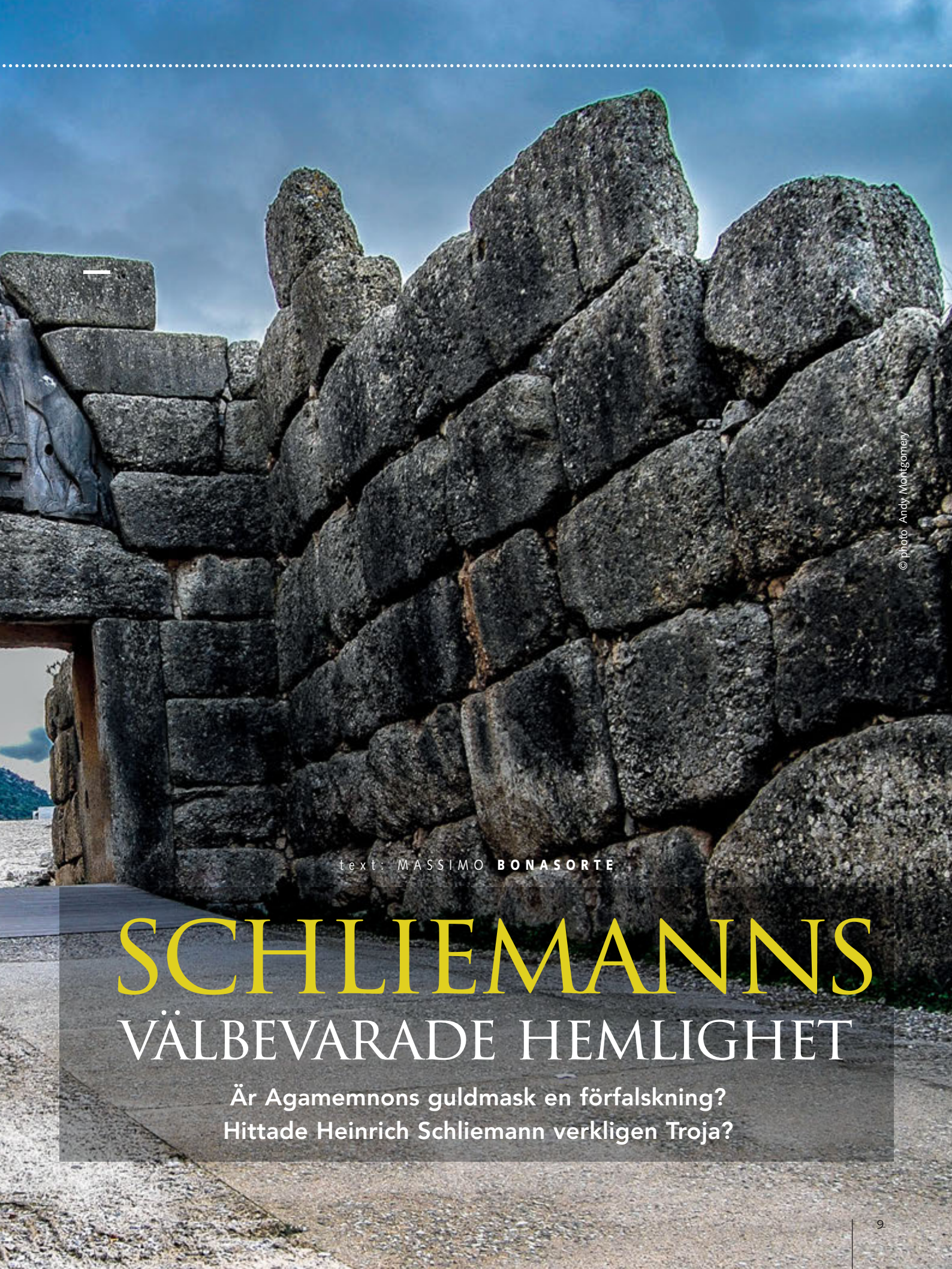
Nature

**SUPPORT RAFN SIG,- IN CREATING PHOTOGRAPHIC DOCUMENTATION
OF THE RAW NATURE OF ICELAND FOR FUTURE GENERATION, BEFORE IT'S TOO LATE**

Who is Rafn Sig,-

Rafn Sig,- is well known freelance Icelandic photographer who have focused on the raw nature and landscape since he was a young boy. He has been hiking in the Icelandic highlands and low lands all his life and knows the nature and the hidden spots like a true native. He is self-educated photographer and has worked as a freelance photographer for more than thirty years. He has got his photos published all over the world, in magazines, books, postcards as on the internet Rafn recently published 8 photographic books about Iceland, called "WILD ICELAND the untouched nature" Each book focuses on the collection of the best of the sensational nature of the individual parts of Iceland; these eight books contain photographs of the south, southwest, west and Reykjavik, the capital of Iceland north, east, westfjord and the highlands (You can find them on e-bay, KEF airport and in Icelandic book stores)

© photo: Andy Montgomery

text: MASSIMO BONASORTE

SCHLIEMANNNS VÄLBEVARADE HEMLIGHET

Är Agamemnons guldmask en förfalskning?
Hittade Heinrich Schliemann verkligen Troja?

Redan i sin ungdom hade Heinrich Schliemann varit fascinerad av berättelserna om de grekiska hjältarna och gudarna. När han senare följde sin passion för den antika världen blev hans namn för evigt knuten till denna då han bestämde sig för att söka efter Homeros stad i Iliaden: det mytomspunna Troja. Efter att ha följt eposets indikationer (som han själv påpekade) lyckades han på kullen Hissarlik i Turkiet, identifiera den plats som enligt hans studier motsvarade den antika beskrivningen av Troja.

Schliemann var emellertid en mycket komplex figur och ibland oklar, liksom hans inställning till vad vi nu kallar "arkeologisk utforskning". Vi får inte glömma att han framför allt var en affärsman och en rik samvetslös äventyrare, uppslukad av ambition och strävan efter berömmelse innan han blev arkeolog. Därför vill jag i denna artikel lyfta några motsägelser som forskare genom åren påträffat i berättelser och brev skrivna av Schliemann, och framförallt beröra två av hans mest slående arkeologiska upptäckter: staden Troja och Agamemnons guldmask. Som man säger "Allt är inte guld som glimmar!"

Hissarlik och Troja

Schliemann gjorde omfattande utgrävningar på kullen i Hissarlik under åren 1871-1873, men upptäckte han verkligen platsen bara genom att följa Homeros indikationer? Kanske inte.

I själva verket fanns det en kontrovers med Frank Calvert, dåvarande amerikansk vicekonsul på Dardanellerna och den första personen som gjorde utgrävningar i Hissarlik.

Schliemann lyfte alltså i själva verket

fram en plats som till viss del redan utforskats, där man påträffat (nio) marknivåer av tidigare städer från en period mellan cirka 3000 f.Kr. till 350 f.Kr. Det geografiska läget motsvarade (enligt honom) utan tvekan Homeros beskrivning: en kulle på en slätt cirka fem kilometer från Egeiska havet, belägen mellan två floder (Simoeis och Skamander).

Upptäckten blev genast en sensation då man ansåg att Schliemann exakt hade följt den information som

“Achilles Introduced to Nestor”, en målning av Joseph-Désiré Court.

© photo: Andy Montgomery

fanns i dikten, alltså kunde *Iliaden* inte längre betraktas som en transkription av folksagor och legender utan en sann verklighet!

Den 3 mars 1873 upptäckte Schliemann guld- och silversmycken i lagret tillhörande Troja II intill murens grundkonstruktion. Han hittade en skatt som (felaktigt) tillskrevs kungen Priamos, den mytiska härskaren som regerade vid tiden då det trojanska kriget utspelades. Enligt Schliemanns version gömdes skatten i hans unga fru Sofias sjal och fördes sedan utan vidare betänkligheter till Tyskland.

Nyheten om skatten spreds omedelbart runt om i världen. Känt är fotot som visar Sofia smyckad med underbara juveler, inklusive tre diadem prydda med hängen av tusentals plaketter fästa i tunna kedjor. Bland dyrbarheterna fanns dessutom armband, ringar, broscher, bärnstenshalsband och 15 guld- och silververser. Han försökte både att donera eller sälja skatten till England, Frankrike,

Grekland, Ryssland och Italien. Men efter många förhandlingar beslöt Schliemann till sist att erbjuda skatten till Tyskland 1880 med en önskan att den inte skulle flyttas. Efter hans död donerades skatten tillsammans med ytterligare 15 000 artefakter till Berlinmuseet. Där förvarades de fram till 1945 då föremålen flyttades till Moskva efter den sovjetiska ockupationen. Innehavet av skatten förnekades fram till en stor utställning på Pusjkinmuseet i april 1996 då 259 föremål offentliggjordes, liksom ytterligare 450 avsedda för Eremitaget i Sankt Petersburg.

Enligt Schliemanns version var hans fru Sofia närvarande vid tidpunkten då fyndet gjordes eller så befann hon sig i Hissarlik, Turkiet under de dagarna. Denna information är dock inte sann.

I ett brev daterat den 23 december 1873 till Charles Newton, konservator för *Department of Greek and Roman Antiquities* på British Museum, erkänner han att Sophia inte kunde närvara, då hon be-

Ovan, det magnifika diademet upptäckt i Hissarlik buret av Sofia Schliemann.
På andra sidan, "Priamos död" en målning av Jules Lefebvre.

fann sig i Aten och varit där sedan början av maj 1873 efter hennes fars död. Så varför ljög han? Denna och många andra saker som inte stämde när Schliemanns berättelser jämfördes med andra källor, började omkring 1970 peka på att det fanns luckor och olika versioner av händelserna som faktiskt var såpass allvarliga att de kunde ifrågasätta sanningen om *Priamos skatt*. Mot bakgrund av ny information som framkommit kan skatten faktiskt avsikt-

© Jose Javier Martin Espasa SGA

ligt ha sammanställts av föremål från olika utgrävningar genom åren och presenterats som ett grandios och unikt fynd. (jfr. D. A. Traill, *Hissarlik, 13 May 1873 and the Discovery of 'Priamos' Treasure'*) Vi har i tidigare artiklar tagit upp författaren Felice Vincis studier och teorier i boken *Skandinaviskt ursprung för Homeros dikter* och möjligheten att Hissarliks kulle eventuellt inte är den sanna arkeologiska platsen för Homeros mytomspunna stad Troja, utan istället var belägen i norra Europa.

Svartfigurig keramik med två krigare som kämpar ovanför en kropp.

Än idag inom den vedertagna arkeologin är Schliemann fortfarande Trojas obestridda upptäckare...

Trojas enorma skatt var inte det enda sensationella fyndet som Schliemann gjorde. Hans namn kopplades också samman med städerna Mykene och Tyrins. Fast även här finns det ett ”men”.

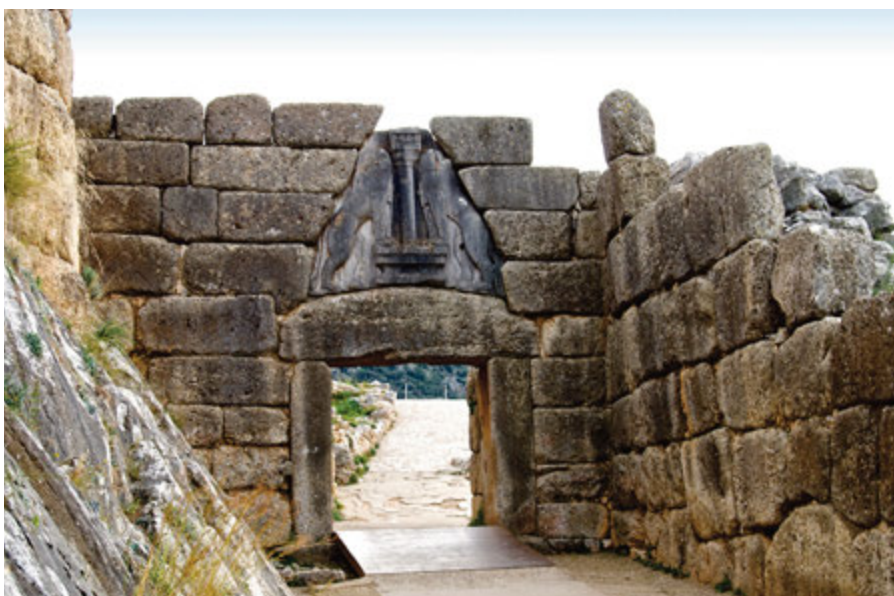
Agamemnons guldmask, original eller förfälskning?

Mykenerna har efterlämnat omfattande bevis på sin tekniska kunskap inom guldbearbetning. Schliemann besökte Mykene i Grekland, som låg i den antika regionen Argolis, för första gången 1868 då platsen redan var känd och den stora Lejonporten synlig.

Under 1874 gjorde han provutgrävningar utan tillstånd och som därför snabbt blev avbrutna. Den 5 augusti 1876 fick han utgrävningstillståndet och arbetet kunde börja tillsammans med intendenten Panagiotis Stamatakis. För valet av utgrävningens plats förlitade han sig på geografen Pausanias verk, den sista antika författaren som nämner Mykene. Pausanias hade sett murarna och Lejonporten och rapporterade att Agamemnon och hans söners gravar fanns innanför murarna, medan Klytaimnestras och Aigisthos (som var förrädare) hittades utanför murarna.

Ovan och nedan, Lejonporten som den såg ut på 1800-talet och idag.

På detta uppslag, tre exempel på andra guldmasker som upptäcktes i Mykene. Den fjärde är Agamemnons mask.

Schliemann började genom denna beskrivning sin utforskning inom akropolen¹, söder om Lejonporten, trots experternas motsatta åsikt om att hellenerna inte begravde sina döda där. I mitten av november försvårades arbetet av ihållande regn och Schliemann var på väg att ge upp. Han gav det 3 dagar till, om inte något hittades inom den tiden skulle han sluta gräva. Men just då, under en gravstele upptäcktes den första graven och strax därefter ytterligare fyra. Gravarna tömdes på alla föremål under en otroligt kort tid, endast tjugo dagar. (Även när den förmodade "Priamos skatt" påträffades avslutade Schliemann utgrävningarna strax efteråt.)

Gravarna, konstruerade som gropgravar med runda *thòloi* (kupoler), skulle enligt de forntida källorna ha tillhört Atreus ätt (Agamemnon, Cassandra och Eurymedon och hans följeslagare dödade av drottningen Klytaimnestra och hennes älskare Aigisthos). I gravarna hittade Schliemann 30 november 1876 också juveler, vapen, redskap och bröstpansar (som avlidna av kunglig härstamning vanligtvis pryddes med) liksom masker av guld som fortfarande bevarade ansiktsdragen av de döda. Enligt honom var detta Atreus skatt och bland dessa trodde han sig kunna identifiera ansiktet på den legendariska kungen Agamemnon. (Men han hade fel, senare studier har flyttat tillbaka dateringen av fynden med fyra århundraden). En serie guldmasker hittades och den viktigaste tillskrevs kung Agamemnon. Det låter som en extraordinär historia, trots detta finns det även här ett "men".

Från Schliemanns utgrävningsdagböcker vet vi att den 25 och 26 november, alltså några dagar före upptäckten av Agamemnons mask, var han borta från utgrävningen utan någon klar anledning. Vart hade Schliemann tagit vägen? Det är dags att introducera de två forskarna William M. Calder III och David Traill i denna berättelse. Den första var en amerikansk forskare som 1972 i samband med 150-årsjubileet av Schliemanns födelse insinuerade att den tyska arkeologen kanske manipulerat, eller ännu värre "ad hoc" skapat några av sina sensationella arkeologiska upptäckter för egen ekonomisk vinning och glorifiering. Likaså finns några oklara punkter i de olika berättelserna om utgrävningen, en oenighet som nyligen också har tagits upp av historikern David Traill vid University of California, som upprepar alla Calder III:s hypoteser.

Schliemann, hjälte eller förfalskare?

Traill antydde en misstanke om att vid tidpunkten när Agamemnons mask upptäcktes kan Schliemann ha åkt till Aten de två dagar då han var frånvarande, där en släkting (till hans fru Sofia) som var guldsmed bodde, kanske för att förvanska fynden. Beställde Heinrich Schliemann en förfalskning? För tillfället är det endast en teori.

Vid olika tidsperioder påpekade de två forskarna hur "utförandet av detaljerna är mycket raffinerat och motsvarar inte andra fynd från samma tidsperiod".

Enligt David A. Traill finns det därför några punkter som kan avslöja en eventuell förfalskning av Schliemann:

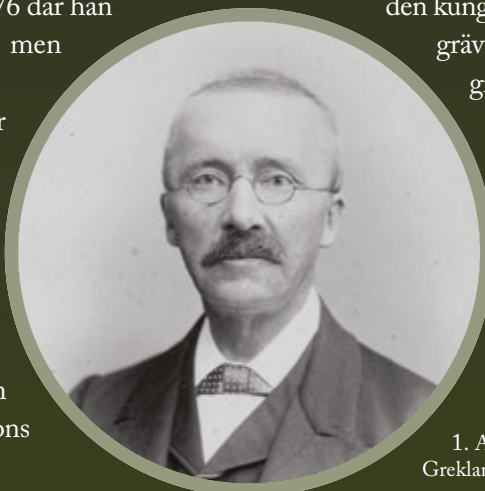
a) Det faktum att masken är mycket mer detaljerad och fantastisk än de andra tre från samma utgrävning, varav en till och med från samma grav.

b) Att det finns en mystisk lucka i Schliemanns kalender och dagböcker, liksom att han försvann från utgrävningssplatsen strax före upptäckten (precis som om han skulle hämta en artefakt tillverkad på beställning ...).

c) Det märkliga skägget och mustaschen som inte hör hemma under Agamemnons tid, men som många däremot skulle haft under Schliemanns tid, exempelvis den tyska förbundskanslern Bismark...

d) Spetsarna på mustaschen som pekar uppåt verkar ha lagts till för att ge mer auktoritet till bilden av den påstådda Agamemnon, men finns inte med i de första beskrivningarna av fyndet. Något som framgår i artikeln av reportern på tidningen Argolis den 2 december 1876 där han rapporterar att "masken hade skägg men ingen mustasch ..."

Vid denna punkt i berättelsen uppstår emellertid ett mysterium i mysteriet. Om vi analyserar Schliemanns påståenden i pressen finns det ett gåtfullt uttalande: "Jag påstod aldrig att ha upptäckt Agamemnons grav. Å andra sidan bevisar Gladstone i sitt förord att jag hittat den." Var det någon annan som tillskrev guldmasken Agamemnons ansikte som Schliemann upptäckte?

Faktum är att under åren efter upptäckten av Mykene nämns i de tyska arkeologiböckerna inte någon mask av Agamemnon eller Schliemanns mask, så var och när uppstår tillskrivningen?

Historiskt kan vi säga att Schliemann och omnämmandet av Agamemnons mask går tillbaka till förstudien av materialet om gropgravar av den tyska arkeologen Karo (Die Schachtgräber von Mykenai), publicerad 1915 och från detta ögonblick aldrig ifrågasatt.

Efter att den femte graven tömts på allt av värde, omkring 3–4 december, slutade Schliemann plötsligt att gräva och åkte till Aten. Efter hans avfärd genomfördes utgrävningarna av Stamatakis som nästan omedelbart upptäckte ytterligare en "skatt" bestående av möbler och dyrbara ornament. Ett år senare upptäckte Stamatakis också den sjätte graven i den kungliga inhägnaden. Dessa legendariska utgrävningar och upptäckten av de kungliga gravarna överraskade världen med de fantastiska fynden som hade grävts fram och gjorde Schliemann berömd, men framför allt lade de grunden för forskningen om grekisk förhistoria och banade väg för studien av en stor civilisation fram till dess varit okänd. Så vem var Heinrich Schliemann, en hjälte eller en äventyrare utan skrupler?

1. Akropolis var en befäst stad på en klipphöjd i antikens Grekland där stadens kärna och helgedomar låg.

ILIADEN OCH TROJA

I Iliaden återberättas några veckor av det 10 år långa trojanska kriget och belägringen av Troja. Verket berättar däremot inget om hur kriget började eller det slutar utan detta återberättas i den trojanska cykeln, 8 epos som skrevs under 700-talet. Troja kallades under klassisk tid *Ilios* eller *Ilion* och väster om denna låg det sund som under klassisk tid kallades Hellesponten, dagens Dardanelerna, en strategisk plats för handel mellan Medelhavet

och Svarta havet. Redan som kom dit grekerna på 700-talet trodde att detta var Troja och denna ruinstad var belägen på en kulle som turkarna kallade befästning eller Hissarlik.

Heinrich Schliemann använde Iliaden som tillförlitlig källa, men var inte först med att identifiera Hissarlik som Troja. Andra arkeologer hade tidigare gjort utgrävningar där, Charles Maclaren 1822 och Frank Cal-

vert under 1863-65. Schliemann började utgrävningarna 1871 och när han fann en mängd skatter längs med stadens murar var han övertygad om att dessa tillhört trojanske kungen Priamos, vars rike hade fallit i grekernas händer under Agamemnon (härskade över Mykene). Den enorma skatten bestod av 8830 föremål och daterades 2400-2200 f.Kr. och 1890 hade man påträffat nio olika nivåer.

R-M.E.

HISTORISKA BEVIS

I utgrävningar utförda 1988 av Manfred Korfmann har man funnit att Troja i själva verket är nio olika städer med en tidsperiod som spänner över mer än 4000 år från ca 3000 f.Kr till 1000 e.Kr vilket gör den till en av världens äldsta bebodda städer.

Troja-Hissarlik var en av de största städerna i Främre orienten under 1200-talet f.Kr med 5000-10000 invånare. Ett av de mest intressanta upptäckterna på senare år är fördraget från 1280 f.Kr. mellan den hettitiska kungen Muwattalli II och Alaksandru av Wilusa (Ilion). Där Alaksandru kanske skulle kunna motsvara den trojanska prinsen Paris, (som Priamos son kallades) vars födelsenamn var Alexander.

R-M.E.

Hjälp oss rädda de starkaste

Djurrikets kungar och drottningar behöver hjälp. Trots att de är både starka och listiga har de ingen chans emot ett skarpladdat gevär. I femtio år har vi arbetat med att förhindra dödandet i skyddade områden runt om i världen. För att sätta stopp för den avancerade tjuvjakten arbetar vi med myndigheter för att både skärpa lagarna och få dem att tillämpas. Vi jobbar också för att efterfrågan på olagliga produkter ska minska.

Stöd vårt arbete, bli WWF-fadder idag! wwf.se/fadder

Om du gillar tidningar kommer du älska Readly!

www.readly.com/veritasarcana-sena-se

2 månader gratis

SICILIEN:

SELINUNTE SELLERI-STADEN

MYTEN OM JÄTTARNA, LOTOFAGERNA OCH HANNIBALS LIST

Den grekiske historikern Diodorus Siculus berättar att den sicilianska staden Selinunte i provinsen Trapani grundades 650 f.Kr. av grekiska kolonister från Attika. De bosatte sig på Sicilien 728 f.Kr., då staden Megara Hyblaia grundades. Ortnamnet Selinunte kommer från ordet *selinus* som på grekiska betydde "vild selleri", förmodligen på grund av att växten fanns i rikliga mängder i territoriet.

Selinuntes historia blev mycket kortlivad och nådde sin höjdpunkt mellan 500 och 400-talet f.Kr. och staden var då en av kartagernas allierade.

Avsikten med pakten var att erövra den rivaliserande staden Segestas landområden.

Hannibal erövrade skoningslöst staden år 409 f.Kr. och omkring 16 000 människor dödades i striden och antalet fångar som togs uppgick till nästan 5 000. Den kartagiska ledaren som inte nöjde sig med segern iscensatte också en sista krigslist som bokstavligen tillintetgjorde stadens försvar som gjorde att den förvandlades till ett moln av damm. Hannibal erbjöds en stor summa pengar i utbyte mot att skona de magnifika templen från förstörelse. Men så fort pengarna erhöles beordrade han sin armé på nytt mot Selinuntes murar och skövlade allt som därtills klarat sig. Templen plundrades på alla rikedomar, inklusive templet som var tillägnat gudinnan Hera och vars ruiner fortfarande står kvar. Staden ödelades definitivt under det andra puniska kriget då den jämnades med marken. Kvar blev ruiner och det landskap som vi fortfarande kan se idag.

JÄTTARNA, LOTOFAGERNA OCH GUMMANNS SLÄNDA

En legend berättar att Selinunte tidigare beboddes av fajaker, lotofager och två olika raser av jättar.

Enligt myten levde jättarna i fred med alla och delade området och dess tillgångar.

Tillsammans med dem bodde en gammal gumma; den enda som kunde väva jättarnas rustningar och kläder av ull. Hemligheten var sländan som ullen blev spunnen med. Den var över 16 meter hög med en diameter på 10 meter, och det berättades att för att mäta dess omkrets behövdes sju män som höll i varandra.

Sländan var gjord av okrossbara stenblock, samma material som de första titanerna Uranus och Gaia använt för att bygga sin hemvist. Den gamla gumman var så svartsjuk på sin slända att ingen vågade röra den. Några yngre flickor som blev avundsjuka, försökte då förstöra den men lyckades inte. När den gamla gumman insåg vad som hänt dog hon av sorg. Därefter var jättarna tvingade att gå runt nakna eller skylla sig med djurskinn.

Detta är legenden om "Lu Fusu di la Vecchia" eller *Den gamla gummans slända*.

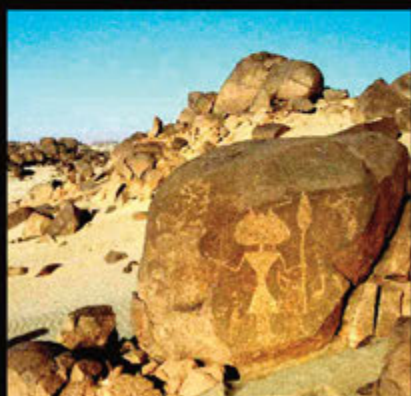
Sländan som fristående redskap används för att spinna tråd manuellt och består av en trissa som fungerar som tyngd, på ett skaft som kallas ten.

Ovan, "Lu Fusu di la Vecchia" och till höger "Odysseus och Calypso", en målning av Jan Brueghel den äldre.

THE DAWN OF IMAGINATION

NIGER

NAMIBIA

KENYA

SOUTH AFRICA

ALGERIA

LIBYA

AFRICAN ROCK ART

"The rock art of Africa makes up one of the oldest and most extensive records on earth of human thought. It shows the very emergence of the human imagination. It is a priceless treasure." Kofi Annan, United Nations Secretary-General (2005)

FRIMURARNAS SYMBOLER

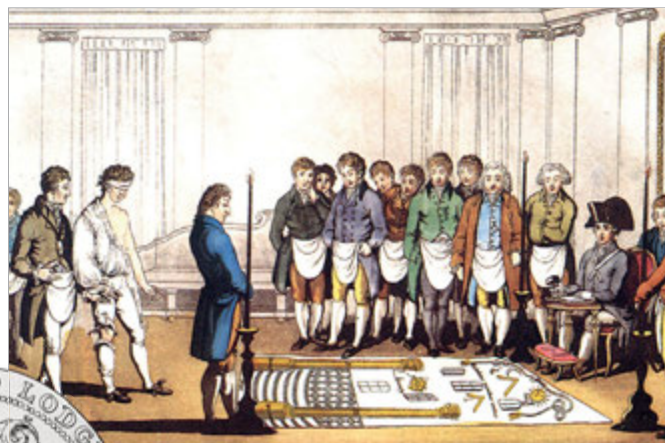
OCH

Mozarts musik

text: ROBERTO LA PAGLIA

Musik har ofta varit uttryck för speciella ordenssällskap som bedrivit filosofiska, humanistiska eller religiösa verksamheter, varav den främsta är frimureriet.

Kanske kommer en del läsare att bli förvånade, men låten "The Star-Spangled Banner", som är USA:s nationalsång kommer ursprungligen från frimurarna! Den komponerades 1796 av Stafford Smith och hette då "To old Hiram in Heaven, were he sat in full glee" och var en sång från logen "Anacreontic Society" i London. År 1814 ändrades titeln till den vi känner idag och efter nästan ett sekel blev den USA:s nationalsång. Men detta är inte det enda exemplet på musik i nationalsånger som härstammar från frimurare; andra exempel är Österrike med musik av Mozart, Tyskland av Haydn, och den berömda "Marseljäsen" komponerad av

Rouget de Lisle, även han frimurare. Även i Italien finns det många inom detta område, bland de mest kända musikerna finns Salieri, Cherubini, Paganini, Boito, Verdi och Puccini. Men låt oss börja från början för att förstå hur musiken utvecklats inom frimureriet.

Längst upp på sidan, ett exempel på invigningsritual. I mitten, emblemet för Grand Lodge of London. Ovan, förkläde för frimurarsällskapet Major William Christy.

De första tonerna i de fyra styckena

Det är vanligt att man låter musikens födelse inom frimurarkretsar sammanfalla med grundandet av *Grand Lodge of London* den 24 juni 1717.

Även om det i logens stadgar inte uttryckligen nämndes musik eller musikaliska kompositioner, fanns det fyra sånger som vanligtvis sjöngs i slutet av de återkommande banketterna som hölls på värdshuset "The

Goose and Gridiron Ale-House" i London. Samtidigt var det vanligt att så kallade "contraffacta" användes, alltså kända melodier där ursprungstexten ersatts av en ny version med frimurarprägel. Vi kan därför förmoda att musik alltid varit en del av verksamheten inom frimureriet, i synnerhet under riterna där det fanns mindre instrumentala ensembler kallade "Colonne d'harmonie", bestående av två klarinet-

Scen ur operan *Trollflöjten* (foto Gaston de Cardenas)
I ovalen, detalj av dekoration i Freemasons Great Temple i London.

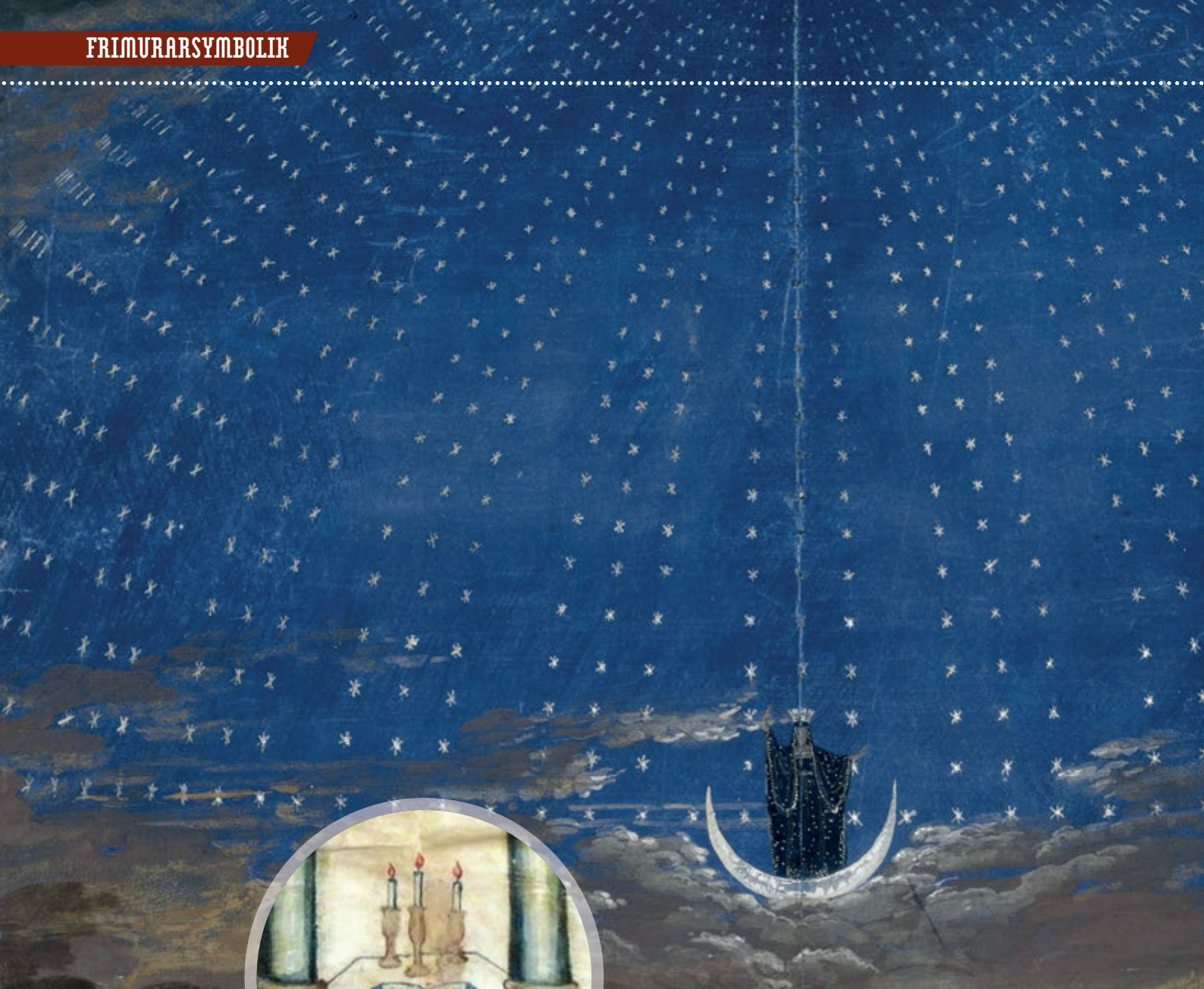
ter, två valthorn och två fagotter. Men vilken skillnad är det då mellan ett stycke frimurarmusik och ett annat musikstycke? Den största skillnaden utgörs naturligtvis av dess ledmotiv, men också av en exakt och väl markerad numerisk symbolik som kännetecknar orkestreringens struktur. I detta avseende finns ett perfekt exempel av det mest kända arbetet med frimurarinpiration, som i alla avseenden be-

traktas nästan som en hymn till frimurarna, Mozarts opera *Trollflöjten*. Men innan vi fördjupar oss i denna komposition kan det vara på sin plats att kortfattat beskriva det sociala och politiska klimat inom vilket den skapades, liksom kompositörens biografi.

I Österrike nådde frimureriet sin höjdpunkt under Josef II styre, och Mozarts inträde i frimureriets led kan spåras tillbaka till år 1784, efter

hans flytt från Salzburg till Wien där hans musikaliska kompositioner började användas under logeverksamheten. Man kan dra slutsatsen från kompositörens korrespondens, att han ansåg musiken komponerad för frimurarbröderna helig, på samma sätt som de stycken han skrev för kyrkan. Men samtidigt med en större känsla av frihet att komponera, eftersom de musikaliska styckena för logerna inte behövde uppfylla något krav, utan helt enkelt var kompositörens inspiration överförd till musiknoter.

Det finns inga uppgifter om kompositören övergav katolicismen, men efter 1782 och upp till sex månader före sin död skrev han inte en enda not av kyrkomusik, utan komponerade istället många musikstycken som lätt kan spåras till frimurarteman.

Under åren 1780 till 1790 fanns åtta loger med namnet "St. Johannes" i Wien och Mozart invigdes den 14 december 1784 i den lilla logen "Zur Wohltätigkeit" ("Välgörenheten"). Tio dagar senare besökte han den mest berömda österrikiska logen "Zur wahren

Trollflöjten,
John-Grigaitis, Michigan Opera Theatre 2005.

Eintracht ("Sann harmoni") och lyckades förmodligen övertyga sin vän Haydn att gå med i frimurarsällskapet. Haydn invigdes faktiskt i denna berömda loge den 11 februari 1785.

I mars 1785 togs Mozart upp som Broder. Samtidigt invigdes också hans far Leopold som med en speciell dispens steg snabbt i graderna och nådde mästergraden; Mozart nådde samma grad 22 april 1785.

Eftersom det inte fanns några regler i frimureriet om musikaliskt material, skapade Mozart en ny musikalisk symbolik genom att anpassa den till frimureriet. På detta sätt antog den berömda rytmen för de tre knackarna på dörren ett högt symbolvärde i hans opera "Trollflöjten", medan tonerna länkade två och två representerade vänskapens band.

Templets röst

Officiellt skrevs librettot till *Trollflöjten* av Schikaneder en frimurarbroder från en loge i Wien, men Mozarts involvering i vissa delar är uppenbara. Att till-

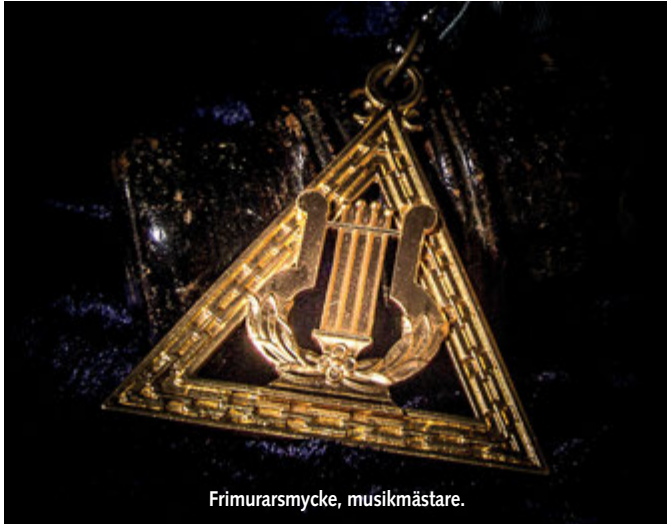
höra logen "*Välgörenhet*" gynnade säkerligen kompositörens studier av den mytologi och symbolik som användes där. Låt oss kort se hur denna kunskap tillämpades på kompositionerna. Händelserna som berättas i *Trollflöjten* är i huvudsak ett införlivande till musik, verser och scenografi av timmarna som passerar och jagar varandra, av ljus som blir skugga och av mörkret som återvänder till ljus. Låt oss titta närmare på dessa likheter: i början av operan kommer Papageno sjungande ur skogen och det är morgon. Sarastro kliver av sin vagn under den varma middagstiden; dagen går mot skymningen medan universum är dolt av mörker, i samma mörker där Taminos initieringsresa börjar.

Efter några timmar börjar prästkoret från templet återöppna ljusets prakt. De tre gossarna meddelar att solen snart kommer att återvända för att fullfölja sin väg, men nattens faror har ännu inte övervunnits. Först när Pamina och Tamino genomgått eld- och vattenprovet, kommer solen tillbaka för att åter lysa på jorden igen.

Scenografi *Trollflöjten*: The Hall of Stars in the Palace of the Queen of the Night, akt 1, scen 6. Ovan, scenografi för akt 2, scen 3. På dessa sidor exempel på frimurarsymbolik.

Frimurarsmycke, musikmästare.

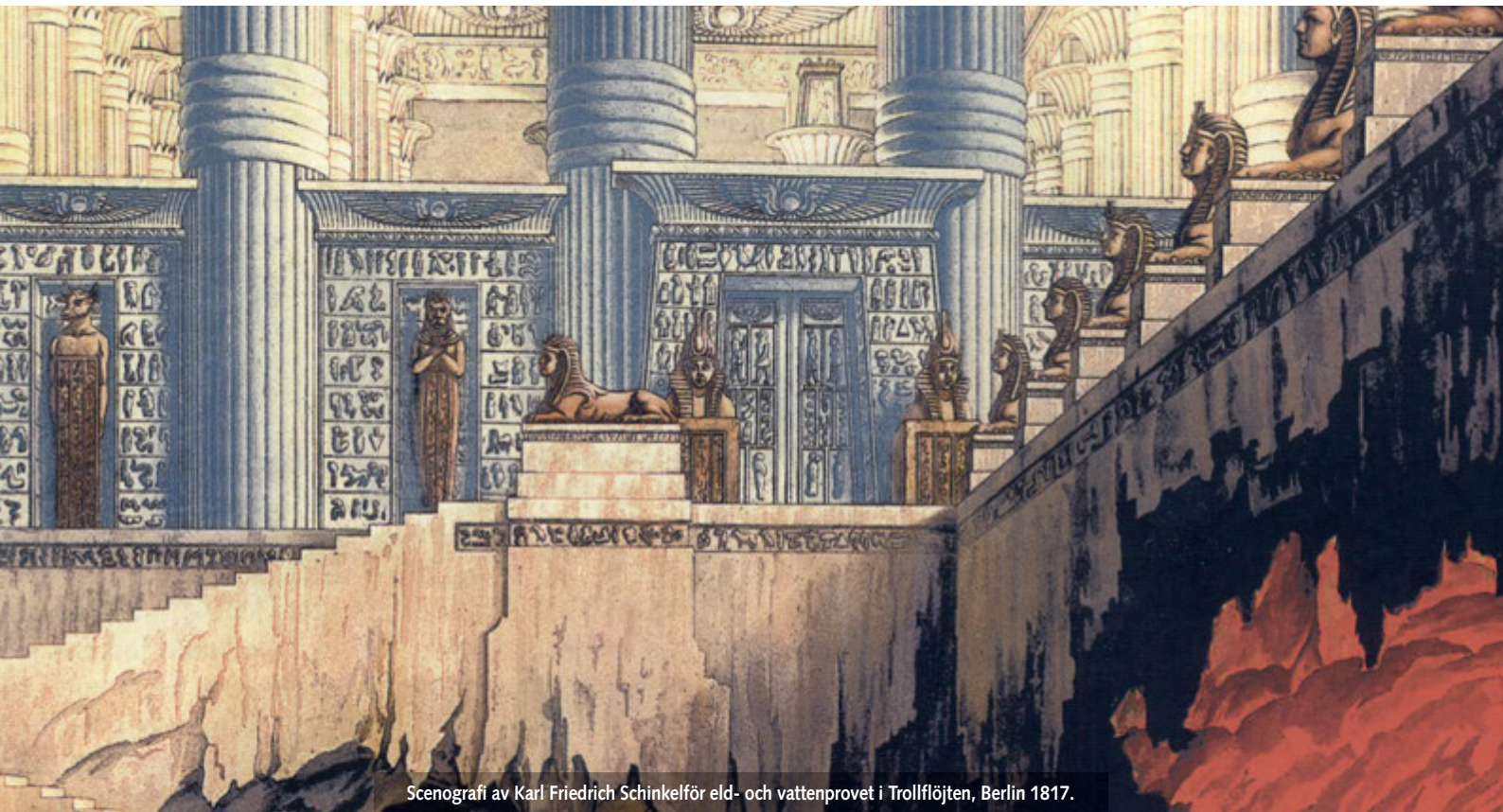
Frimurarförkläde från Mumford River Lodge in Douglas, Massachusetts.

Samma typ av symbolisk resa äger rum i själen på varje invigd, ritualen för alla manliga invigningar har faktiskt som motto: "Genom natten mot ljuset."

En utomstående observatör kan se *Trollflöjten* som en helt vanlig opera uppdelad i två akter. I själva verket är den ordnad enligt talet tre, det heliga numret inom frimureriet, som hittas i Ouvertyren i form av noterna till det tre gånger upprepade ackordet i början av andra akten och vid tidpunkten för Taminos initiering.

Denna akt, vid en närmare och mer djupgående gransk-

ning, slutar med den tjugonde scenen. Det är därför möjligt att tänka sig existensen av en tredje akt, dold på grund den tidens teatraliska behov och av författaren själv. Denna del börjar med prästkören. Ljus och mörker, de maskulina och feminina principerna, medvetandet och de omedvetna, motsatser som möts och samverkar med varandra. Ett budskap om hopp som går utöver det faktum att detta är ett verk med frimurarnas värderingar och inspiration, en indikation på en väg att följa som har värderingar, omfattning och universella riktlinjer.

Scenografi av Karl Friedrich Schinkelför eld- och vattenprovet i *Trollflöjten*, Berlin 1817.

Frimurarskildring med George Washington.

SAVE THE FOREST!

HELP UGANDA TO BREATHE AGAIN

The Greening Uganda Group (GUG) is a nonprofit, community-based organisation whose mission is environmental protection and education. It is registered with the Rukungiri District local government (registration no. 2086) and was started in 2016 with the purpose of creating awareness in schools about the dangers of global warming. GUG is set to plant one million trees in western Uganda with the intention of protecting the environment.

Project Greening Uganda is set up to reforest parts of Uganda on a large scale, as this has multiple social and ecological benefits: it helps in food production, reduces the effects of global warming by fighting drought, avoids flooding during heavy rainfall, and cools areas where there are a lot of trees, all while securing atmospheric carbon in new biomass. It can also provide charcoal for cooking without touching old-growth trees, which are vital to protecting local wildlife like gorillas and chimpanzees, to name just two famous species.

Management and contact details:
Project Greening Uganda
Manager: Joseph Atwongyeire
Village Kigezi, Rukungiri District, Uganda
Website: www.greening-uganda.com
Email: atwongyeire1@aol.com
Telephone: +256774624505

Join the project at
www.greening-uganda.com

PYRRHICHE en rituell

text: MASSIMO BONASORTE

V under antiken fick grekiska män under utbildningen till krigare, hur underligt det än kan låta, också träning inom något som då ansågs grundläggande men som i dagens samhälle hör till en helt annan kategori än det militära: nämligen dans! Den rituella vapendansen ansågs nämligen va-

ra en viktig del i utbildningen och träningen för de unga krigarna. Men det var inte bara män som utförde dansen utan också kvinnor, liksom mytologins hjältar och faktiskt också Olympens gudar. Den mest dokumenterade dansen i antikens Grekland är den så kallade pyrriche eller "pyrrhiska" (på grekiska πυρρική).

Etymologin för namnet är oklart och det finns flera tolkningar. Enligt Euri-

vapendans för hjältar, gudar och krigare

En pyrrhisk dans, av Lawrence Alma Tadema. Nedan i ovalen Arkeologiska museet i Aten, pyrrhiska dansare. (Foto av Giovanni Dall'Orto). Till höger, lekythos med pyrrhiska dansare.

pidens uppfanns den pyrrhiska dansen av Pyrrhos (ett annat namn för Neoptolemos), alltså Akilles son.

Enligt de grekiska källorna dansade Pyrrhos denna efter att Eurypylos

(som var en av trojanernas allierade) hade besegrats. Men namnet Pyrrhos är även kopplat till begravningsbål, eftersom det enligt myten var Akilles som utförde denna dans framför begravningsbålet för vännen Patroklos som dödats. Men dansen utfördes också av gudarna, i synnerhet Athena vid två tillfällen. Första gången efter att ha tagit sig ut ur Zeus huvud och

andra gången efter jättarnas nederlag. Slutligen, enligt senare författare, uppfanns dansen av en viss Pyrrico från Kreta.

Hur dansade man?

Pyrriche var en dans som framfördes ensam eller i grupper vid olika tillfällen, till exempel banketter eller officiella evenemang som de panathenska¹ spelen. Den mest kompletta beskrivningen av *pyrriche* får vi av Platon, som förevigar detaljerna av dansen i sitt verk *Lagarna*: ”*Den imiterar de defensiva rörelserna mot alla typer av slag och kast, genom pareringar, förflyttning i sidled, upp- och nedhopp; men också de motsatta rörelserna (i form av angripande figurer), som till exempel efterliknande av bågskytte och spjutkast, liksom alla typer av slag*” (Platon, *Lagarna* VII, 814e-815b fri översättning)

Dansen imiterade alltså de rörelser som utfördes i strid. I sitt verk framhåller Platon träningens värde för den manliga kroppen men också den kvinnliga. Skildringar från de grekiska vaserna är dessutom en utmärkt informationskälla, med många motiv som visar dansens varierande ögonblick liksom olika typer av kläder för manliga och kvinnliga krigare. Män bär ofta hjälmar, korta tunikor och är beväpnade med spjut och sköldar där kampvärdet visas genom en närvarande aullosspelare² (en slags flöjt). Men scenen kan även vara annorlunda med krigare som avbildas nakna endast iförda hjälm, spjut och sköld.

Under mitten av 400-talet f.Kr. förekommer också grekiska vaser med motiv av kvinnliga krigare som utför *pyrrhiche*. En bågare från 440 f.Kr. avbildar kvinnliga krigare nakna med attiska hjälmar, sköldar och en stav tillsammans med en kvinnlig aullosspelare. På andra skildringar bär kvinnorna ett smalt skrevkläde och ett tygstycke som omger bröstet och överkroppen

Ovan, en aullosspelare.
I ovalerna, grekisk krater ”Danslektion för flicka”, därefter en pyrrhisk dansare.

Pyrrhisk dans, ett verk av Jean-Léon Gerome.

IL GEROME

På denna sida, dansare avbildade på vaser.

liknande de som akrobaterna och atleterna bar. I historien *Anabasis* av Xenofon finns mer detaljer om dansen då författaren berättar om återkomsten av en grekisk armé från Persien, efter en strid där han själv deltog. Längs med vägen tillbaka mötte grekerna många mer eller mindre fientliga folk. Efter att ha anlänt till Paflagonien (nuvarande Turkiet) uppstod konflikter med lokalbefolkningen, och guvernören beslutade att sätta stopp för dessa genom att lova att fientligheterna skulle upphöra om grekerna gjorde samma sak. Grekerna accepterade och bjöd in paflagoniernas ledare till fest som bekräftelse på deras gästfrihet och under festen utfördes vapendanser av olika slag. Paflagonerna blev så förundrade över att se att grekerna dansade med vapen, att "när en

grek från Mysien såg dem så förvånade övertygade han en av arkadierna som hade en danserska att släppa in henne, vilket han gjorde efter att hon klänts och utrustats med en lättare sköld. Hon dansade sedan pyrrhische med stor smidighet med högljudda applåder som följde. Paflagonerna frågade då om kvinnorna också kämpade tillsammans med dem och fick till svar att det var kvinnorna som hade tvingat den store kungen till reträtt från det grekiska lägret. På så sätt avslutades kvällen".

(Xenofon, *Anabasis* 6. 1:12-13 fri översättning).

Redo för pyrrhisk vapendans? När allt kommer omkring behöver du bara någon som spelar aulos, en hjälm, en sköld och ett spjut ...

1) Aulos eller aluloi var ett träblåsinstrument typ flöjt eller rörflöjt.

2) Panathenaia var en stor årlig festival i Aten till stadsgudinnan Athenas ära

Någon som går ut frivilligt i det här vädret?

Att ensam är stark är inte sant till sjöss. Tvärtom. Vi behöver vara många och vi behöver arbeta tillsammans, för havet är stort och den som råkar illa ut ska kunna få snabb hjälp. Att människor hjälper varandra på sjön är en tradition som är lika gammal som båtlivet självt.

Sjöräddningssällskapet är en ideell förening med många frivilliga, och så har det varit ända sedan starten 1907. Idag har vi fler än 2200 välutbildade frivilliga sjöräddare, över 70 räddningsstationer och 260 räddningsenheter längs hela Sveriges kust. När larmet går rycker vi ut inom 15 minuter, dygnet runt och året om, oavsett väder och vind.

Men detta skulle inte fungera utan våra cirka 120 000 medlemmar och stöd från engagerade båtälskare runt om i landet. En stor del av våra dagliga kostnader (som till exempel att utbilda frivilliga och att hålla båtar och utrustning redo för utryckning) täcks av medlemsavgifterna. Och med hjälp av generösa gåvor och testamenten kan vi också investera i nya båtar och utrustning.

Därför vill vi rikta ett stort tack till dig som bidrar. Du hjälper oss att rädda liv till sjöss. Tillsammans fortsätter vi utveckla en av världens mest effektiva sjöräddningsorganisationer. Läs mer om hur du kan stödja oss på sjoraddning.se.

Ja.

FRIVILLIGA SJÖRÄDDARE SEDAN 1907.

SJÖRÄDDNINGSSÄLLSKAPET

Barn och cancer hör inte ihop.

Swisha till 90 20 900 och stöd forskningen.

Nova 9 år, leukemi.

Barn och cancer är två ord som aldrig borde nått varandra. Ändå bildar de den vanligaste dödsorsaken för barn mellan 1 och 14 år i Sverige. Var med i kampen. Vi behöver all hjälp vi kan få för att hålla cancer borta från barn.

KANESH: DEN OBESTRIDDA KVINNORNA

Mesopotamiens affärskvinnor och det första omskrivna

Assur, norr om dagens Irak, året 1870 f.Kr. och det vi vill berätta om är kanske det första omskrivna ekonomiska bedrägeriet under den antika världen. Efter studier av cirka 23 000 kilskriftstavor som hittats under utgrävningar de senaste decennierna från ruinerna av handelshus i Kanesh, Turkiet, känner vi till Ahaha; en kvinna och entreprenör (som vi skulle säga idag) i den långväga handeln mellan Assur och staden Kanesh. Forskare menar att de flesta brev, kontrakt och domstolsbeslut som hittats i Kanesh kan dateras cirka 1900-1850 f.Kr., en period då den assyriska handeln blomstrade.

MAKTEN BLAND

I ASSUR

ekonomiska bedrägeriet i historien

Ahaha och andra investerare hade lagt ihop silver för att finansiera en handelskaravan med hjälp av ett "naruqqum" som i praktiken var ett aktiebolag där assyriska investerare tillsammans satsade silver för att finansiera handelskaravaner och där man delade på förtjänsten. Ahahas karavan skulle leverera tenn och textilier till Kanesh, där varorna skulle bytas mot mer silver. Men Ahahas del av vinsten tycktes ha försvunnit, kanske stulen av Buzazu, en av hennes bröder.

Så utan tvekan fattade Ahaha pennan, valde sin lertavla och skrev ett mycket tydligt brev till en annan av sina bröder vid namn Assur-mutappil, och bad om hans hjälp för att försöka få tillbaka sin del av silvret som försvunnit. *"Jag har inget annat – skrev Ahaha – förutom detta kapital. Var noga med att agera så att det inte ruinerar mig! Låt ett detaljerat brev från dig komma till mig med nästa karavan, och meddela om de betalar ut mitt silver."*

På en annan tavla skrev Ahaha igen: *"Nu är det dags att göra mig en tjänst och rädda mig från ekonomisk ruin!"* Men hur kunde en kvinna ha makt att skriva sådana brev?

Tack vare de sociala och ekonomiska förändringarna som nu skedde, kunde kvinnor utnyttja de nya möjligheter som erbjöds när de åtog sig uppgifter som tidigare varit typiskt mansdominerade.

De assyriska kvinnorna blev därför de första affärskvinnorna, bankirerna och investerarna i historien. Handel och innovation var inte längre männens exklusiva domäner!

En speciell handelsjargong

Assyrierna uppfann investeringsformer som *naruqqum* och var också bland de första (både män och kvinnor) som skrev sina brev själva, istället för att diktera dem för professionella skrivare.

"Kvinnorna var verkligen starka och självständiga, eftersom de var lämnade ensamma och övertog rollen som familjens överhuvud medan maken var borta", så beskrivs de assyriska kvinnorna av Cécile Michel, forskare vid National Centre for Scientific Research (CNRS) i Frankrike som skrivit boken *Women of Assur and Kanesh*. Jan Gerrit Dercksen, assyriolog vid universitetet i Leiden i Nederländerna, som arbetade med lertavlorna påpekar att *"Kanesh var en etapp i ett stort internationellt nätverk som*

började någonstans i Centralasien, med lapis lazuli från Afghanistan, karneol från Pakistan, och tenn som kan ha kommit från Iran eller längre österut”.

Handelsmännen utvecklade också en livlig jargong. "Lertavlan är död" innebar att en skuld hade betalats och lertavlan där kontraktet registrerats annullerades. "Hungrikt silver" hänvisade till silver som inte investerades utan sparades för att generera vinst.

En assyrisk köpman skriver till sin hustru Ishtar-bashti: "Brådskande! Avbryt alla onödiga köp. Samla ihop guld från Limishars son och skicka det till mig ... Se till att alla lertavlor finns på en säker plats." Men också andra ber sina fruar att välja specifika lertavlor från familjens privata arkiv för att hitta ekonomisk information eller för att lösa en affärsfråga. Eftersom det var kvinnorna som stannade hemma, var de arkivhållarna och tvekade inte att skicka sina män eller bröder in-

struktioner och uppmaningar som t.ex. en assyrisk kvinna med namnet Naramtum skriver: *"Vad är det här att du inte skickar mig ens en lertavla två fingrar bred med goda nyheter om dig?"*

Dessa assyriska kvinnors oberoende var emellertid inte en självklarhet utan verkligen ett privilegium. Särskilt om vi ser på kvinnornas situation till exempel i Babylon, där den stod i skarp kontrast till Ashur eller Kanesh. I Babylon kunde hustrun inte begära skilsmässa, och i

norra Babylon dödades kvinnan om hon vågade begära skilsmässa.

I Kanesh var saker och ting verkligen annorlunda. Kvinnor hade till och med rätt att lägga till klausuler i äktenskapsavtal där de till exempel kunde förbjuda männen att ta en andra fru eller resa ensam.

Något som vi läser i detta exempel: *"Ashur-malik gift med med Suhkana, dotter till Iram-Assur. Vart Assur-malik än går, ska han ta henne med sig. Han ska inte gifta sig med någon annan kvinna i Kanesh."*

För närvarande vet man inte vad som orsakade det långsamma och obevekliga slutet på handeln i Kanesh, som till sist övergavs. Kanske finns de assyriska kvinnornas hemlighet fortfarande gömd bland raderna i någon av de många kilskriftstavlor som fortfarande väntar på att dechiffreras?

#UNITE4HERITAGE

#متحدون_مع_التراث

“Cultural sites have a universal value — they belong to all and must be protected by all. We are not just talking about stones and buildings. We are talking about values, identities and belonging”

Irina Bokova

Director-General of UNESCO

ARCHAEOLOGICAL SITE OF SABRATHA, LIBYA
(© UNESCO/GIOVANNI BOCCARDI)

POWERED BY

www.unite4heritage.org

I spåren på kabbalisten

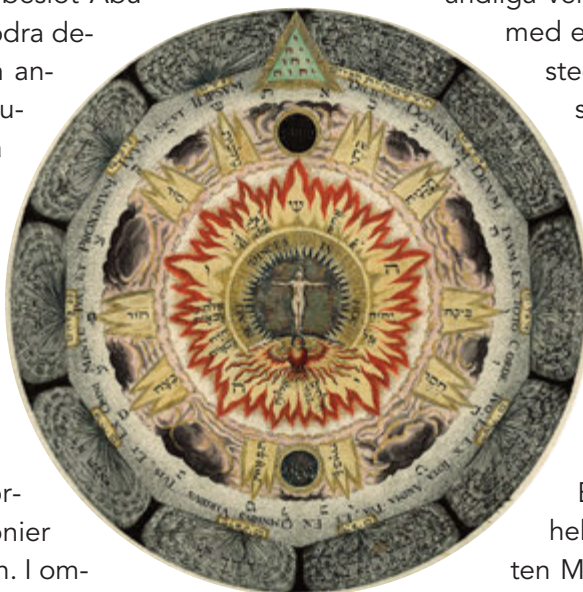
ABULAFIA

MÖTET MED PÅVEN NIKOLAUS III

Forskare, kabbalist eller trollkarl? Dödade Abulafia påven i Soriano med sin blotta tanke, utan att ens komma i hans närhet? Upptäckte han en ny levnadsstil fokuserad på meditation och koncentration som möjliggjorde visioner av det outgrundliga? Vem var han egentligen?

Abulafia, vars fullständiga namn var Abraham ben Samuel Abulafia, föddes i Zaragoza 1240 och dog 1291 på Sicilien. Han var framför allt en tolkare av den hebreiska Kabbalan (en lära som studerar och tolkar de heliga texterna), och han bidrog till att ge den en stark esoterisk betoning. Efter att ha rest runt i medelhavsområdet beslöt Abulafia slutligen att slå sig ner i södra delen av Italien. Där började han använda Kabbalan för att kommunicera inre frid. Hans religiösa budskap spreds sedan i en sofistikerad kosmopolitisk miljö, genom studier av den Heliga Skriften där själen var menad att förstå det outgrundliga.

Under 1100-talet, efter att araberna utdrivits av greve Roger I av Sicilien och hans normander, hade betydande kolonier av hebréer bosatt sig på Sicilien. I om-

rådet Madonie fanns det många som var skickliga inom medicin, men även hebreiska köpmän levde i Syrakusa, Catania och Messina. Litterära källor, mestadels resenärer från norra Italien, berättar om den speciella atmosfär som rådde i södra delen av landet och framförallt på Sicilien. Den växande affärsverksamheten motsvarades av ett ökande intresse inom den mystiska och andliga verksamheten, allt mer förknippad med esoterik. Kabbalan hade tagit en steg i den riktning som med tiden skulle bli ett mycket populärt redskap för spådomar.

Abulafia föredrog alltså efter sina resor mellan Spanien och Grekland att stanna i Italien. Här fanns de idealiska förutsättningarna för hans egna kabbalistiska studier, allt mindre teologiska och mer esoteriskt inriktade. Enligt hans idé borde kristna, hebréer och anhängare till profeten Muhammed vara enade i namnet

Traditionen i den hebreiska Kabbalan skiljer sig från den i väst. I ovalen "Amphitheatrum sapientiae aeternae", The cosmic rose. Ovan, C. Flammarion, Universum.

Ett verk av William Blake.

av en enda Gud gemensam för alla. Och kabbalan skulle utgöra dess fundament.

Övertygad om detta beslutade han därför 1280 att resa till Lazio för att be påven Nikolaus III om stöd för sin idé med en union av de olika religionerna.

Påven, som tillhörde den inflytelserika familjen Orsini, drevs av ett stort maktbegär och hade i Soriano, nära Viterbo, låtit bygga en imponerande fästning där han bodde. När han fick reda på att kabbalisten ville träffa honom (kanske på grund av de rykten som cirkulerade om denna man, som såg vad vanliga dödliga inte kunde se) beordrade han genast sina soldater att hindra honom att komma dit. Men Abulafia fortsatte sin resa mot Lazio och lät sig inte skrämmas av påvens ovilja att träffa honom. Skulle Kabbalan vara stark nog att stå emot påvens vilja?

Visiten i Soriano

Abulafia hade nu nått Lazio och sjön Vico (som är en utslöcknad vulkan) där man kunde se Ciminibergens konturer avspeglas i vattnet. Regionen har alltid varit ett landskap fullt av varma vattenkällor och måste ha framstått som en försmak av helvetet. Det är källorna i Viterbo och dess omgivning, liksom området för den berömda *Bulicame* (källa med hett svavelhaltigt vatten) som besjungs av Dante i *Den gudomliga komedin*. (Men också de många varma källorna från Ve-

"Der Alchemist", en målning av Joseph Leopold Ratinckx.

Panorama över sjön Vico i närheten av Rom, inte långt från Viterbo.

tralla längs med den väg som leder till Bolsenasjön, utgör flera av Viterboregionens (även kallad *Tuscia*) fantastiska platser där man finner märkliga månliknande landskap, inbäddade i grön vegetation mot en bakgrund av en blå himmel.)

Kanske var det därför som det ryktades bland lokalbefolkningen att djävulen hade sin hemvist uppe i Ciminibergen och att han träffade häxor här. Folket, som var livrädda för att vistas i området, såg på avstånd hur kabbalisten orädd tog sig fram längs de ödsliga bergstopparna. På vissa platser fanns enorma hål, stora som basilikornas altare. Där fanns det

något som såg ut som bänkrader i sten på sidorna med en stor tron av sten mitten. "Det är säkert djävulens boning där uppe, och han vill dominera området där påven bor", viskades det bland folket.

Nikolaus III som hade en stark och bestämmande karaktär strävade efter att utvidga Vatikanens området och arbetade med både militära och diplomatiska strategier för att slå samman nordvästra delen av Lazio upp till gränsen med Romagna. Hjälpen fick han genom sina barnbarn som i gengäld för samarbetet erhöll privilegier och gåvor¹.

Men vad han än gjorde lyckades påven inte stoppa

Abulafia och såg sig därför tvungen att fatta ett drastiskt beslut. Han befallde sina beväpnade styrkor: "Grip honom med våld medan han fortfarande befinner sig bland bergen, han måste fångas till varje pris och brännas levande på bål." Men kabbalisten lät sig fortfarande inte avskräckas och under sina raster passade han på att organisera möten för att undervisa om sitt budskap² för de kristna.

Att fånga kabbalisten visade sig vara en omöjlig uppgift och han tycktes vara beskyddad av högre makter. "Djävulen är med honom", mumlades det i det påvliga residenset i Soriano. "Abulafia upp-

bringar sanningens mystiska kraft som finns i Bibeln", sade hans anhängare.

När Abulafia närmade sig fästningen, inträffade något mycket märkligt. Påven klagade plötsligt över att han inte mådde bra. Läkare kom omedelbart till hans hjälp och gjorde allt i sin makt, som den tidens vetenskap hade till förfogande, för att bota honom. Sjukdomstillståndet förvärrades emellertid snabbt och när kabbalisten syntes från fästningen i Soriano, föll påven Nikolaus III ihop död, som om han träffats av en blix. Hovmännen ropade genast förbannelser åt kabbalisten, som enligt deras mening var uttryck

"Die Kabbalistische Lehrtafel" i Bad Teinach, Tyskland.

Slottet i Soriano del Cimino, nära Viterbo.

för djävulen, och sökte hans gömställen i fästningens mest undanskymda vrår.

Efter påvens begravning började Abulafia sin resa tillbaka, besviken över att inte ha fått en chans att övertyga påven. Tillbaka på Sicilien blev han där hyllad som tydare av Kabbalan, något som var likvärdigt en profet. Abulafia såg i likhet med andra kabbalister (Yitzhak Saggi Nehor, ca 1160-1235) bönen som ett tillfälle att utöva koncentration och meditation. Nyheten låg i att skilja mellan en enkel kontemplation och en koncentration

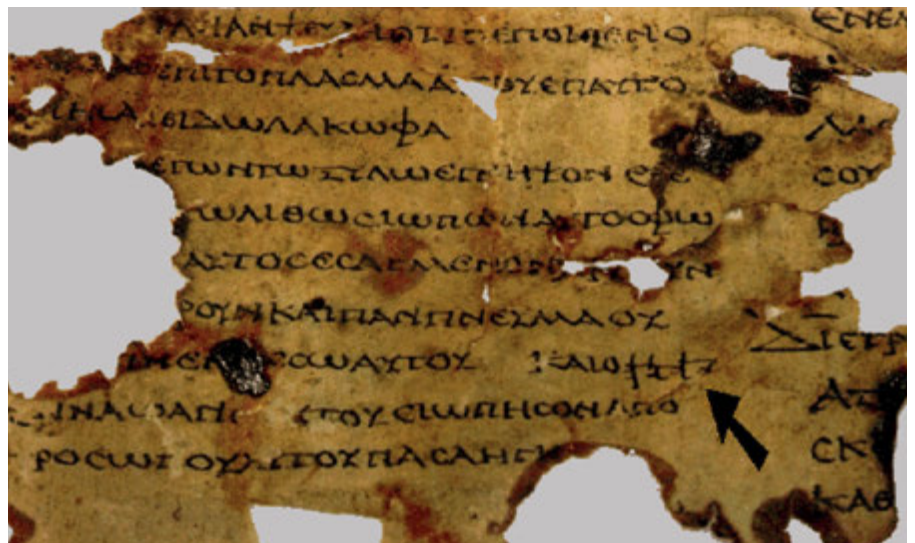
som kunde leda till visioner och insikt. Detta räckte för att göra kabbalan till en esoterisk nyckel för förståelse av den gudomliga sanningen. Han lärde sina lärjungar den mystiska upplevelsen av visioner av färger, särskilt i flammen av stearinljus. Det fanns fem färger: vit, gul, röd, svart och blå.

Denna övning i meditation och kontemplation hade sin början i Italien och ansågs av Abulafia vara den lättaste när det gällde tolkningen av kabbalan. Den var dock mycket viktig eftersom den representerade början av den esoteriska och mystis-

ka tolkningen, och framför allt öppnade den upp för visioner som gjorde det möjligt för kabbalisterna att komma i kontakt med Gud.

1. I *Den Gudomliga Komedin* placerades han av Dante i det tredje bolge i helvetes Åttonde krets, bland "simonierna", dvs de som köpte sig till ett kyrkligt ämbete.)

2. Hans lära hade lett honom till att utveckla en princip som påminner om "Treenighetsläran" inom kristendomen. Treenighetens princip bestående av "Fadern" med "Modern", "Sonen" och "den Helige Anden" skulle visa hur världens och samhällets komplexitet i slutändan förenade alla folk utöver deras religiösa övertygelser. Abulafia var därför redan på 1200-talet pionjär till ett nytt sätt att föreställa sig ett enande av folk genom att övervinna ideologiska och religiösa barriärer genom meditation och esoteriska visioner.

BRIGADMUSEUM

UPPLEVELSEMUSEET FÖR ALLA

www.brigadmuseum.se

LONDONS MÖRKA SIDA

Asatia

det ökända kvarteret

text: VITTORIO DI CESARE

"Whitechapel murder" av Fortuné Meaulle

I alla metropoler finns det så kallade "frizoner" eller "no-go-zoner" ett område som står utanför lagens kontroll på grund av att den organiserade brottsligheten tagit över.

För tillfället handlar det inte om inhägnade och förseglade getton som i Pierre Morels film *13th District*, ett område i förorten till de stora franska storstadsregionerna som gör uppror mot alla regler eller den verklighet som beskrivs i bostadsområdet *Le Vele* i Scampia, ett av Neapels mest ökända förorter (som tyvärr blivit vida känt).

Vi förundras över att läsa Roberto Savianos beskrivningar om detta fruktansvärda "inferno" där prostitution, droger och organiserad brottslighet sammanstrålar och lever lever sida vid sida. Men i storstäder är detta inte något ovanligt utan ett fenomen man stöter på upprepade gånger i historien, som till exempel i London under 1500- och 1600-talet.

Samma stad som William Shakespeare, Christopher Marlowe, Elizabeth I, Oliver Cromwell och Karl I bodde i under den perioden. Dessa personligheter som alla på ett eller annat sätt involverades i intriger, konspirationer och uppror mot ett bakgrundsscenario av ett folkligt missnöje (en tidsinställd bomb som när som helst kunde explodera).

Det var epoken då reformationen och senare restaurationen utspelades. En period kännetecknad av spioners geopolitiska utspel och en ordningsmakt (och poliskår) som var bland de strängaste i Storbritanniens historia. Trots detta fanns det en frizon i London dit lagens arm inte nådde. En stad i staden där brottslingar hade fria händer och varifrån de kriminella nätverken

Henrik VIII av England, en målning av Hans Holbein den yngre.

spreds till resten av huvudstaden¹. Ett kvarter med det märkliga namnet Alsatia!

Frizonen Alsatia

London var under den tiden en stad då svart var en framträdande färg. Svart som kolröken från de tusentals skorstenar som förpestade luften och lade sig som en tunn slöja av sot överallt. Svart som spionernas livréer och jesuiternas kåpor (skuggade av Walshingams hantlangare) till de spanska sändebudens svarta sorgkläder införda av Filip II.

Människor bodde trångt i illaluktande fallfärdiga ruckel, inkilade mellan varandra i labyrinter av oändliga gränder. Det är samma London man senare under 1800-talet finner där också *Jack the Ripper* levde, ljusår ifrån hovets lyx och intriger.

I denna verklighet fanns kvarteret Alsatia norr om floden Themsen. Det låg inom Whitefriars område i närheten av klostret som uppförts 1350 precis intill tempelriddarnas runda byggnad. Platsen som hade kyrklig immunitet blev med tiden en frizon för alla tänkbara brottslingar. Områdets speciella benämning fick

Whitefriars efter det franska Alsace (som efter Trettioåriga kriget präglats av invecklade förhandlingar för sin självständighet) med betydelsen av en plats utanför lag och juridisk kontroll. Från 1500-talet och fram till 1723 var Alsatia en tillflyktsort för kriminella och ett kvarter där man kunde hitta alla typer av utsvävningar. Verkställande av en arresteringsorder i området medförde livsfara fram till 1697 (och senare 1723) då en lag i parlamentet fråntog området dess extraterritorialitet.

Under den protestantiska reformationen konfiskerades klostret från

Ovan, Winstor Castle. Längst upp på sidan omslaget till "Famous Crimes, Past and Present" tillägnat det första mordet utfört av Jack the Ripper.

MÄRKLIGA BENÄMNINGAR

Benämningen "Alsatia" som man gav Whitefriars är ett exempel på Englands toponymiska sedvänjor under 1600-talet baserat på påstådda likheter. Det fanns emellertid också andra stadsdelar som ansågs farliga och därför gavs utländska namn, vanligtvis exotiska, med betydelser av fara. Till exempel Wapping var känd som *Little Barberia*. På samma sätt var *Bermuda* namnet på området kring Drury Lane vilket underförstått innebar svårt att ta sig igenom och ansågs vara ytterligare en fristad för gäldenärer. Newgatefängelset kallades *Tangeri* en ironisk parallell med piraterna i *Barbary Coast*, som levde på lösensummor av fångar i utbyte mot frihet. Denna sed att ge exotiska smeknamn till regioner, städer eller stadsdelar finns fortfarande kvar.

dominikanorden av Henry VIII som donerade detta till sin läkare vilken i sin tur sedan rev kyrkan. Klostrets refektorium räddades emellertid och blev senare ombyggt till Whitefriars Theatre.

Kvarterets immunitet bevarades under Jakob I regeringstid trots att det nu reducerats till ett slumkvarter och kallades nedsättande Alsatia. Men trots sitt dåliga rykte bibehöll Whitefriars under Oliver Cromwells regering en viss respektabilitet då Johns Seldens fru, grevinnan Elisabeth Grey (änka efter hertigen av Kent), hade bott och studerat här. Än idag används uttrycket Alsatia inom det engelska rättsväsendet med innebörden av en plats dit lagen inte når.

¹ Området omtalades i nutid 1982 då bankiren Roberto Calvi från Banco Ambrosiano hittades hängd under Black Friars Bridge.

Fotografi av Royal Exchange. London, England Hallwylska museet.

ADOPT A PIECE OF SPACE JUNK

Follow any of these pieces of space junk.
They will communicate with you live as they orbit the Earth.

@VanguardAdrift

@FengyunAdrift

@SuitSatAdrift

A D R I F T

SUITSAT

I was pushed out into space in 2006.

VANGUARD

I circle the Earth every 130 minutes.

FENGYUN

I'm a piece of space junk from the worst space debris event of all time. Go. Me.

www.projectadrift.co.uk

Funded by @thespacearts

"Spenatsoldater"

som kommunicerar och skickar mejl
om de hittar minor eller sprängämnen!

Plant nanobiotics

Ofta händer det att man ser personer som pratar med sina husdjur; någon som talar med sin katt, hund eller guldfisk. Men går det att kommunicera också med växter? Svaret är ja. Det finns många vetenskapliga studier som visar hur kommunikationen människa - växter, blomma eller träd är mycket mer interaktivt än man kunnat ana.

Vi vet att växternas värld är känslig för vibrationer som till exempel musik. Växter eller blommor växer bättre eller sämre beroende på musik. Men hur djup kan vår kommunikation med växterna bli?

Forskare har faktiskt lyckats skapa spenatplantor som kan skicka signaler som sedan vidarebefordras via e-post!

Med hjälp av nanoteknologi har ingenjörer från amerikanska MIT, förvandlat spenatplantornas rötter till sensorer som kan upptäcka explosiva ämnen. Studien *Nitroaromatic detection and infrared communication from wild-type plants using plant nanobionics* har nyligen publicerats i den vetenskapliga tidskriften *Nature Materials*.

Spenatplantorna kan alltså trådlöst sända denna information till forskarna. När spenatrötterna upptäcker nitroaromatiska ämnen, en förening som ofta förekommer i sprängämnen (som landminor) i grundvattnet, avger kolnanorör inuti spenatbladen en signal (ett fluorescerande ljus) som plockas upp

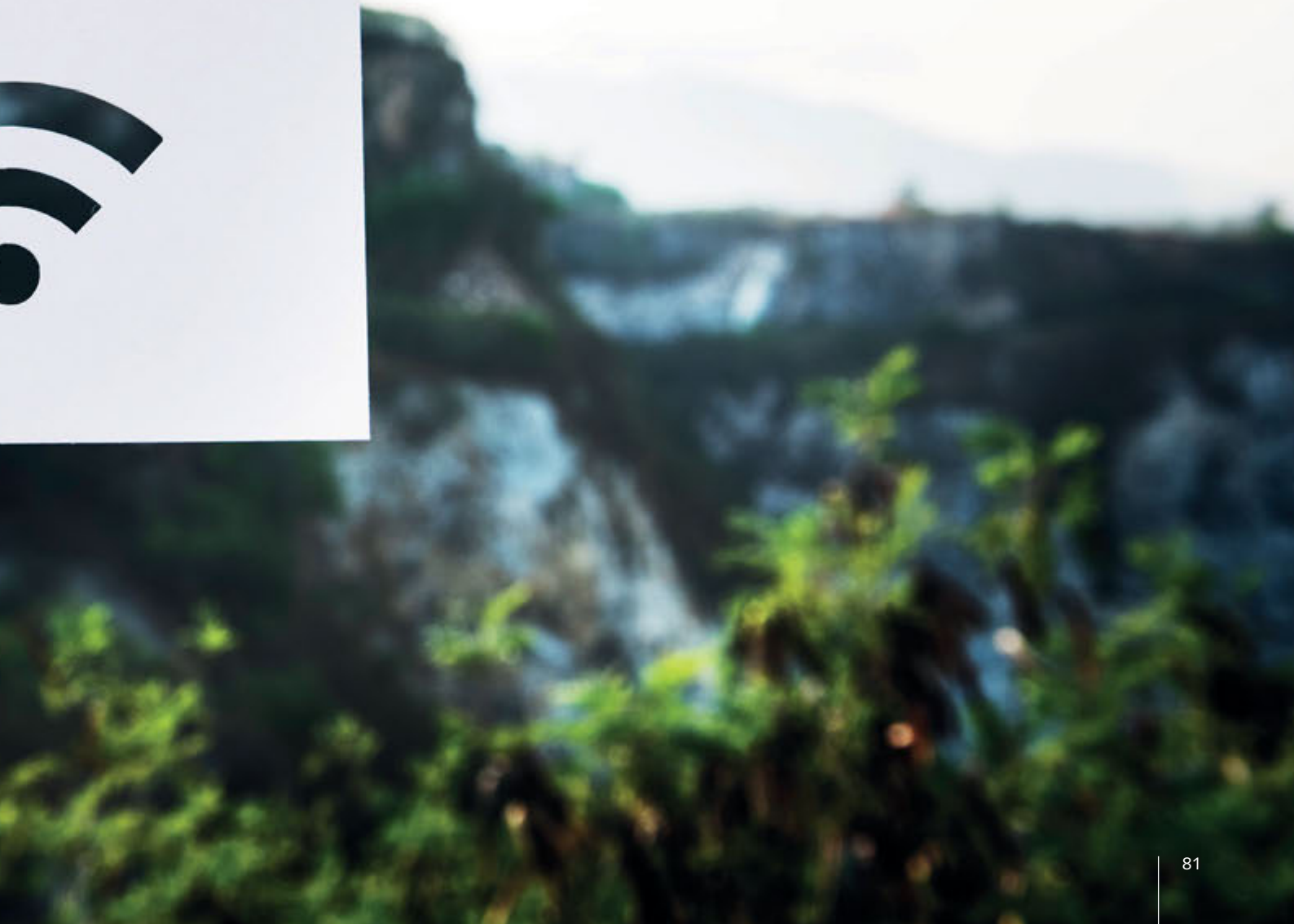
av en infraröd kamera och skickar vidare ett mejl till forskarna. Teknologin kallas *plant nanobionics* och är en process som kan ge växter nytt syfte.

Professor Michael Strano som ledde forskningen menar: "Växter är duktiga kemister som kan analysera ett brett spektrum av ämnen genom sitt nätverk av rötter i jorden, de provar ständigt grundvattnet och har en metod att transportera detta vatten upp till bladen.

Tack vare dessa egenskaper kan spenatväxter, liksom även andra typer av plantor, bidra till att varna om föroreningar och andra miljöfaror. På grund av den stora mängd data som växterna absorberar från sin omgivning är de idealiska för att övervaka ekologiska förändringar.

"Detta är en ny demonstration på hur vi har övervunnit kommunikationsbarriären mellan växter och människan", menar Michael Strano.

PHOTOREPORTAGE BY RAFN SIGURBJÖRNSSON

AMAZING ICELAND

ERUPTION OF FAGRADALSFJALL VOLCANO

GELDINGADALI, REYKJANES – ICELAND

[HTTPS://YOUTU.BE/RJAQES0HG-U](https://youtu.be/RJAQES0HG-U)

ICELAND

PHOTO © RAFN SIGURBJÖRNSSON - WWW.ISLANDSMYNDIR.IS

ICELAND

PHOTO © RAFN SIGURBJÖRNSSON - WWW.ISLANDSMYNDIR.IS

Hand Engraved

UNIQUE WATCH

Inspired by the Artistry and Skill of Icelandic Carvers in past times

Frisland God Special Edition

Displays a dial, made of ash from the Eyjafjallajökull volcanic eruption, the steel case is hand engraved based on ancient-style motif. On the side of the watch one can see the word ÍSLAND (ICELAND) written in "Höfðaletur" (Head Letters) which is an ancient Icelandic font. The watch is only available by custom order.

J.S. Watch co.
REYKJAVIK
www.jswatch.com

©2011 For All Moonkind, Inc.

**That's one small step for man.
And one giant mistake if we don't protect it.**

Right now, plans to land civilians and vehicles on the Moon threaten to desecrate six pristine Apollo Lunar landing sites. The UN has safeguarded other irreplaceable property here on Earth. Doesn't the Moon deserve the same protection? Take the next small step. Visit us at ForAllMoonkind.org if you agree.

**FOR ALL
MOONKIND™**
ForAllMoonkind.org